

PETRES CSABA

Blockflöte A B C

Ez a füzet elsősorban azokhoz az ifjú és felnőtt blockflötézni vágyókhöz szól, akik kottából népdalokat és kisebb komolyzenei darabokat akarnak játszani, de használhatja a Blockflöte órára – zenetanárhoz - járó kisgyerek is. Áttanulmányozása talán hozzásegíti az érdeklődőt, hogy a Blockflöték számára alkalmas kottákban tájékozódni tudjon.

A Blockflöte, cölöpflóta, egyenesfuvola, csőrfuvola (ang.recorder; fr. Flûte à bec; ném.Blockflöte, Schnabelflöte, Kernspaltflöte; ol.flauto diritto, flauto dolce) az egyenesfuvolák legfontosabb tagja, a furulya néven ismert pásztorfurulya műzenei rokona. Magyar nyelvterületen a hangszer megnevezésére a Blockflöte és a furulya elnevezést egyaránt használják. A furulyacsaládnak ma öt tagja használatos: a sopranino, a szoprán (*S*) az alt (*A*) a tenor (*T*) a basszus (*B*). A kottában a lejegyzéshez képest egy oktávval (nyolc hanggal) magasabban szólnak, kivéve az alt szólóirodalmát és a tenort. Mindegyikből kétfélet gyártanak: az úgynevezett német fogású és az úgynevezett barokk fogású furulyát. A különbséget néhány hang fogásának eltérő ujjrendje jelenti. E füzet a német fogású furulyákat tárgyalja, de felhasználható a barokk fogású furulyákhoz is, természetesen a különbségek figyelembe vételével.

A legtöbb furulya egy vagy két helyen széthúzható. Ez azért fontos, mert ezáltal válik hangolhatóvá a hangszer. Azok a furulyák, amelyek bár egy helyen nem húzhatók szét, nem hangolhatók – ne vásároljunk ilyen hangszert!

A tanulás elkezdéséhez elegendő egy szopránfurulyát beszerezni. Később altfurulyára is szükség lehet (ez talál leginkább az emberi hangterjedelemhez). Tenorfurulyát csak akkor vásároljunk, ha együtttest akarunk alapítani. 1 – 6 szoprán plusz 1 – 3 alt hangszert még megfelelően ellensúlyoz egy tenorfurulya, de ezt a számkeretet átlépve már több tenor szükséges.

Néhány zeneelméleti fogalom

Törzshangok és módosított hangok

Az összes zenei hang megnevezésére csak hét elnevezésre van szükségünk. Sorba rakva őket, a következők: c, d, e, f, g, a, h. Ezek a törzshangok, a zongorán a fehér billentyűk. A nyolcadik hang ismétlése az elsőnek (tehát c) a kilencedik a másodiknak (d) stb. Nyolc egymás után következő törzshang közötti távolság az oktáv. A zene - a legmélyebbtől a legmagasabbig - 57 törzshangot használ fel. Ezek úgynevezett oktávszakaszokra vannak osztva.

A zene által felhasznált törzshangok

Az oktávszakasz megnevezése	Az oktávszakasz és hangok jelzése						
<i>szubkontra oktáv</i>	C2	D2	E2	F2	G2	A2	H2
<i>kontra oktáv</i>	C1	D1	E1	F1	G1	A1	H1
<i>nagy oktáv</i>	C	D	E	F	G	A	H
<i>kis oktáv</i>	c	d	e	f	g	a	h
<i>egyvonalas oktáv</i>	c1	d1	e1	f1	g1	a1	h1
<i>kétvonalas oktáv</i>	c2	d2	e2	f2	g2	a2	h2
<i>háromvonalas oktáv</i>	c3	d3	e3	f3	g3	a3	h3
<i>négyvonalas oktáv</i>	c4	d4	e4	f4	g4	a4	h4
<i>ötvonallas c</i>	c5						

A legmélyebb hang a szubkontra c (C2) a legmagasabb az ötvonalas c (c5). Az összes hang csak a legnagyobb orgonákon található meg, a többi hangszer ebből a hangmennyiségből csak bizonyos szelvényt tud felhasználni, természetesen a saját hangszínén megszólaltatva annak hangjait. Azokat a hangokat, amelyeket egy bizonyos hangszer meg tud szólaltatni, az illető hangszer hangterjedelmének nevezzük.

A törzshangok között nem egyforma a távolság: van egy kisebb, és van egy nagyobb. A kisebb távolságot félhangnak, a nagyobb távolságot egészhangnak nevezzük. A törzshangok között csak két helyen van félhang: $e - f$, $b - c$, öt helyen egészhangot találunk: $c - d$, $d - e$, $f - g$, $g - a$, $a - b$. Az egész hangok közé felező hangokat iktathatunk. Ezeknek nincs önálló elnevezésük, nevüket a szomszédos törzshangok nevéből alakítjuk ki, ezért származékhangoknak, másszóval *módosított hangoknak* nevezzük őket. A származékhangot kétféleképpen lehet elérni: vagy az alsó törzshangot emeljük félhanggal, vagy a felső törzshangot szállítjuk le félhanggal. Az ilyen eljárást módosításnak, a jelet, ami ezt előidézi, módosítójelnek nevezzük.

A felemelés jele a kereszt. Azt a törzshangot, amely előtt áll, félhanggal emeli. A törzshang neve $-isz$ végződést kap, tehát a származékhang neve: törzshang + isz . A felemelt hét törzshang: $c-cisz$, $d-disz$, $e-eisz$, $f-fisz$, $g-gisz$, $a-aisz$, $b-bisz$.

A leszállítás jele a bé. Azt a törzshangot, amely előtt áll, félhanggal leszállítja. A törzshang neve $-esz$ végződést kap, tehát az így képzett származékhang neve: törzshang + $-esz$ (kivétel is van). A leszállított hét törzshang: $c-cesz$, $d-desz$, $e-esz$ (nem $eesz$) $f-fesz$, $g-gesz$, $a-asz$ (nem $aesz$) $b-b$ (nem $besz$).

A fentiekből láthatjuk, hogy a származékhang két úton érhető el, más-más megnevezéssel, a hangzó eredmény mégis ugyanaz. Azokat a hangokat, amelyek írásban és elnevezésben különböznek, de magasságban megegyeznek, *enharmonikus* hangoknak nevezzük.

A leggyakoribb öt *enharmonikus* hang, ezek a zongora fekete billentyűi:

Mi következik az *enharmonia*ból a Blockflöte játékos számára? Az, hogy míg a törzshangok esetében egy fogáshoz egy leírt hang társul (pl. $c2$ mindig ugyanaz a fogás) az enharmonikus hangok esetében egy fogáshoz *két* leírt hang társul (pl. b is $aisz$ is ugyanaz a fogás).

A feloldójel a módosított hangot visszahelyezi az eredeti helyére, pl.:

Először b -t, másodszer $b - t$ játszunk.

Ha egy zeneműben egy vagy több hang mindig módosított formában van jelen, akkor kiírjuk ezek módosítójelét a sor elejére. Ilyen esetben *előjegyzésről* beszélünk, pl.:

E darab előjegyzése *1b* . Ilyenkor a darabban ezt a hangot kötelező módon mindig módosított formában játszuk.

Az alábbi táblázat tartalmazza az összes dúr és moll hangsor előjegyzéseit:

Előjegyzés	Módosított hangok	Hozzá tartozó hangsorok
7 #	fisz, cisz, gisz, disz, aisz, eisz, hisz	Cisz-dúr, aisz-moll
6 #	fisz, cisz, gisz, disz, aisz, eisz	Fisz-dúr, disz-moll
5 #	fisz, cisz, gisz, disz, aisz	H-dúr, gisz-moll
4 #	fisz, cisz, gisz, disz	E-dúr, cisz-moll
3 #	fisz, cisz, gisz	A-dúr, fisz-moll
2 #	fisz, cisz	D-dúr, h-moll
1 #	fisz	G-dúr, e-moll
0	-	C-dúr, a-moll
1 <i>b</i>	b	F-dúr, d-moll
2 <i>b</i>	b, esz	B-dúr, g-moll
3 <i>b</i>	b, esz, asz	Esz-dúr, c-moll
4 <i>b</i>	b, esz, asz, desz	Asz-dúr, f-moll
5 <i>b</i>	b, esz, asz, desz, gesz	Desz-dúr, b-moll
6 <i>b</i>	b, esz, asz, desz, gesz ,cesz	Gesz-dúr, esz-moll
7 <i>b</i>	b, esz, asz, desz, gesz ,cesz, fesz	Cesz-dúr, asz-moll

Az előjegyzésekhez tartozó módosított hangok mindig a fentiek. Tehát, ha valamelyik zeneműnek például 3# az előjegyzése, a benne kötelező módon játszandó három módosított hang kizárólag csak a *fisz*, *cisz*, *gisz* lehet, nem pedig valamelyik másik három módosított hang.

Előfordul, hogy a darabban az előjegyzésen kívül más módosított hangok is vannak, ezeket csak akkor jelöljük, amikor ténylegesen előfordulnak. Ezt *alkalmi módosításnak* nevezzük. Ebben az esetben a módosítójel csak abban az ütemben érvényes, amelyben megjelenik, pl. :

Hangjegy.

Olyan írásjel, amely megmutatja a hang magassága mellett annak hosszúságát is. A hang magasságát *csak* a hangjegy fejének helye mutatja, a hangjegy többi része mind a hang hosszúságára utal.

Hangértékek.

A hangértékek a hangok hosszúságának jelölésére szolgálnak..Leggyakrabban a következő hangértékekkel találkozunk:

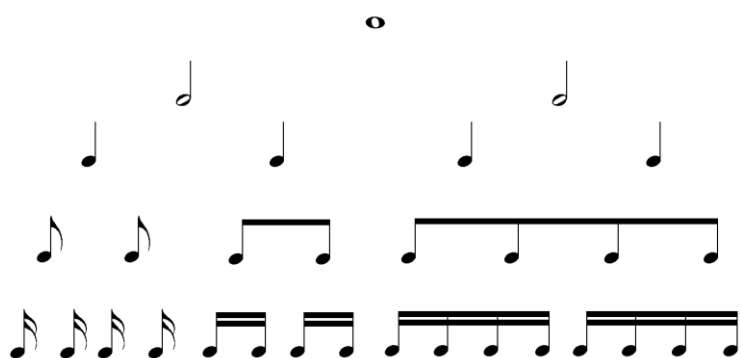
- egész értékű hangjegy, szótagolása: tá-á-á-á,
- ♪ fél értékű hangjegy, szótagolása: tá-á,
- ♪ negyed értékű hangjegy, szótagolása: tá,
- ♪♪ vagy ♪♪ két darab nyolcad értékű hangjegy, szótagolása: ti-ti,
- ♪♪ vagy ♪♪ két darab tizenhatod értékű hangjegy, szótagolása: ti-ri,

(A szótagolást esetenként jelöljük a ritmus leolvasásának megkönnyítésére).

A fentiek tehát a hangértékek, másszóval ritmusértékek, vagy ritmusegységek. A nekik megfelelő szünetjelek sorrendben: - - ♪ ♪

A felsorolt hangértékek és szünetjelek mindegyike felezi az előtte levőt, és kétszerese a mögötte levőnek.

A hangértékek táblázata

A hangok hosszúságának növelésére még két eljárás létezik:

a, az *értéknyújtó pont*, ami az előtte álló hangot vagy szünetjelt annak felével nyújtja:

$$\text{♩.} = \text{♩} \oplus \text{♩} \quad \text{♪.} = \text{♪} \oplus \text{♪} \quad \text{♪.} = \text{♪} + \text{♪}$$

b, az *értéknyújtó kötőív*, másszóval *értéknyújtó legato*. Ha két vagy több, azonos magasságú hangot összekötünk az értéknyújtó legatoval, akkor azok értéke összeolvad,

pl: egy befújás a hang öt negyednyi hosszú

Ütemek.

A zene ritmusa az egyenletes lüktetésre épül. Erre példák: óra ketyegése, trappolólovak patájának dobogása stb. Az egyenletes lüktetést magunkban kellene éreznünk, ám ez eleinte nem fog sikerülni. Ezért gyakorláskor segédeszközként igénybe kell vennünk a lábat: úgy is szoktuk mondani, hogy "ütjük a taktust". Amikor aztán az egyenletes lüktetést magunkban érezni fogjuk, ezt elhagyjuk. Az egyenletes lüktetést a zene egyenlő részekre osztja. Ezek az *ütemek*. Az ütemeket ütemvonalak választják el egymástól. A leggyakrabban előforduló ütemek: a 2/4-es (két negyed) a 4/4-es (négy negyed) a 3/4-es (három negyed) a 6/8-os (hat nyolcados). A számláló megmutatja, hogy az illető ütemben hányat számolunk, a nevező, hogy mire számolunk egyet. Mindegyik ütemben az első hang hangsúlyos. Meg kell jegyezni, hogy bármilyen másfajta ütem esetében a számláló és a nevező értékének végiggondolása lehetővé teszi az illető ütemmel való megbirkózást.

Tempó. Gyorsaság.

A zenemű előadásának a gyorsaságát (az egyenletes lüktetés gyorsaságát) a *tempójelek* határozzák meg. (A tempójelek olasz szavak, vagy azok rövidítései.)

A legfontosabb tempójelek:

Lassú tempók (kb. egyformák)

Largo = nagyon hosszan, nyújtva

Grave = súlyosan, méltósággal

Adagio = lassan

Lento = lassan

Mérsékelt tempók (kb. egyformák)

Larghetto = hosszan

Andante = lépve, járva, lassan

Andantino = lassacskán

Moderato = mérsékelt

Allegretto = gyorsacskán

Gyors tempók (kb. egyformák)

Allegro = gyorsan

Vivo, vivace = élénken

Presto = sebesen, nagyon gyorsan

Jelzők, amelyek kiegészítik a tempójelzéseket: meno (kevésbé) poco (kicsit) non troppo (nem túlságosan) piu (még) molto (nagyon) senza (nélkül) assai (nagyon).

A tempó megváltoztatásának jelei:

fokozatos gyorsítás : accelerando, stringendo

fokozatos lassítás : ritardando, ritenuto, rallentando, allargando

piu mosso = élénkebben (több mozgással)

meno mosso = kevésbé élénken

Az eredeti tempó visszatérésének jelei : Tempo primo, Tempo I.

Szabad tempók:

ad libitum = tetszés szerint

senza tempo = szabadon, nem meghatározott tempóban

A népdalok előadásakor használt tempók:

Parlando = elbeszélve

Rubato = szabadon

Tempo giusto, Giusto =határozott, feszes tempóban

A tempójelzések az előadás gyorsaságát csak hozzávetőlegesen határozzák meg. A tempó abszolút pontos meghatározására a *metronóm* szolgál.

Metronómjelzés pl. $\text{♩} = 116$. Értelmezése: egy perc alatt 116 negyed kell leperegjen. A metronómjelzés birtokában kiszámíthatjuk a zeneművek lejátszásának pontos időtartamát.

Dinamika. Hangerő.

A zenemű előadása folyamán a hangerő árnyalatait a dinamikai jelek határozzák meg. A legfontosabb dinamikai jelek:

p = piano = halkan

mf = mezzoforte = közép erősen

f = forte = hangosan

crescendo = = fokozatosan erősítve

decrescendo = = fokozatosan halkítva

A furulya nem képes a hangerő szélsőséges árnyalására, tehát a furulya forte - ja és piano - ja között nem lehetséges olyan hangerő különbség, mint például a hegedűnél, mégis a lehetőségeken belül, itt is fel kell használni a hangerő árnyalását. Figyeljünk arra is, hogy a hangerő megváltoztatása a hang magasságát ne befolyásolja.

Néhány zenei kifejezés román nyelvű megfelelője.

blockflöte = flaut drept

törzshangok : do, re, mi, fa, sol, la, si

a módosítójelek : \sharp = diez; \flat = bemol; \natural = becar.

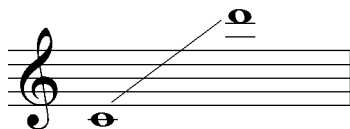
hangsor = gamă, tonalitate

dúr = major

moll = minor

A szopránfurulya

A ma használatos furulyák második tagja, ezt használjuk a tanulás megkezdéséhez.
Írott hangterjedelem : $c1 - d3$

Ezek a hangok a valóságban egy oktávval magasabban hangzanak. (Írott hangterjedelem = ebben az hangterjedelemben jegyzik le az illető hangszer szólamát.)

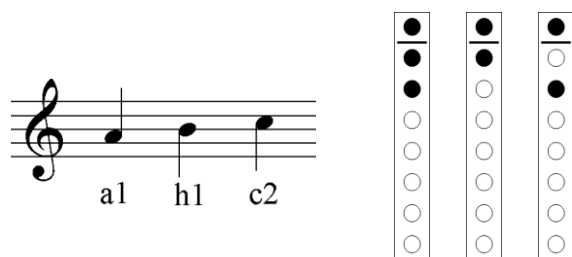
Testtartás.Légzés.Befújás.

A furulyát egyenes testtartással, emelt fejjel, kissé elálló könyökkel kell a szájhoz vinni, a felső ajak épp hogy csak takarja a csőr felső részét. A hangszernek a testtel bezárt szöge kb. 45° legyen, az ujjak merőlegesen helyezkedjenek el rajta. A lyukat akkor sikerül a legbiztosabban befogni, ha azokat az ujjperc közepe tartja – a köröm ne érintse a hangszeret!

A furulya fújásához igen kevés levegő szükséges, ezért már az elején gyakorolni kell a helyes légzést.

Gyakorlat: orron át vesszük a levegőt a mellkas alsó részébe oly módon, hogy a hasunk, derekunk kidomborodjon, ezt ellenőrizzük kezünket hasunkra, derekunkra téve. A kilégzés lassú, egyenletes legyen, kevés levegő távozzon. Ha megfelelő gyakorlatra tettünk szert, az orrlégzést átcsereljük egy *szájon keresztül történő gyors, hangtalan* belégzésre. Ezt használjuk játék közben.

Minden befújást a “tü” szótag kiejtésével kell indítani.

Fogjuk meg a furulyán az $a1$ hangot, és kevés levegővel (“tü”- indítással), fújuk meg hosszan, kitarva. Ha egy sikító, el – elcsúszó hang keletkezik, annak oka vagy a túl erős befújás, vagy a lyukak tökéletlen takarása. Több - kevesebb próbálgatással, javítgatással megfelelő hangminőséget lehet elérni. Ha ez megvan, váltogatni kell az $a1$ - et az $c2$ - vel, majd $b1$ - el, hosszan kitarva azokat is. Ajánlatos a gyakorlatok *tá, ti-ti* – vel való előzetes leolvasása furulya nélkül.

1. tü tü tü tü $\frac{2}{4} = ||$

Láb: | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

2.

3.

$||$ = ismétlő jel

4.

5. Egy üvegalma

$\}$ = negyed szünetjel

6.

7.

8.

9. Zsip - zsup, kenderzsup

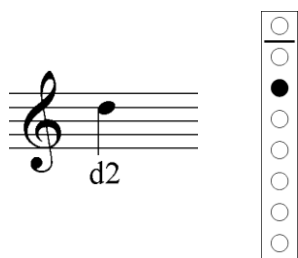

10. Süss fel, Nap

11. Hol lakik kend, húgomasszony

||: = ismétlés innen

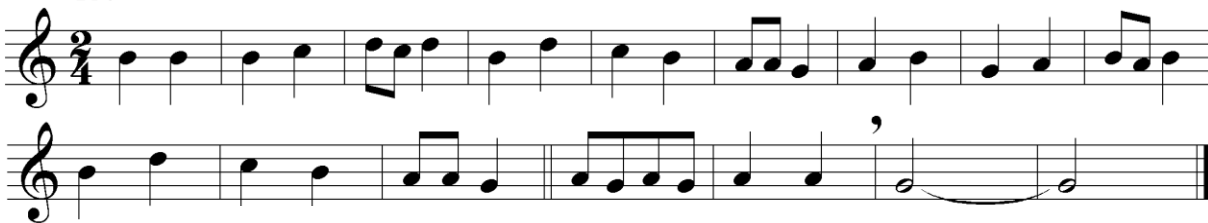
Az eddig tanult hangok:

12. tá - á tá - tá $\text{♩} = \text{félértékű hangjegy. Szótagolása: tá - á.}$

13. $\text{,} = \text{lélegzétvétel jele}$

$\text{—} = \text{értéknyújtó legato. Ilyen esetben a két hang értéke összeolvad. Megfújjuk az első hangot, és addig tartjuk, amíg a második értéke le nem jár.}$

14. Aluszol-e, jó juhász

15. Láttál-e már valaha csipkebokor rózsát

16. Csiga-biga

17. Hinta, palinta

18. Katalinka, szállj el

19. Ispilángi rózsabokor / Kodály Z.

20. Éliás, Tóbiás

21. Mit játszunk lányok

22. Megy az úton a katona / Kodály Z.

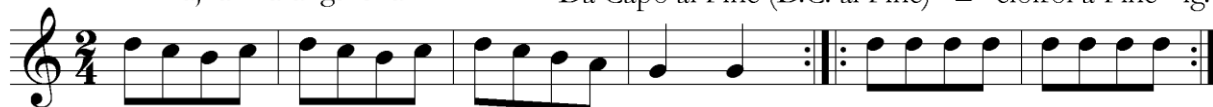
Fine

Da Capo al Fine

23. A hajnali harangszónak

Da Capo al Fine (D.C. al Fine) = előlről a Fine - ig

24. De jó a dió / Kodály Z.

25. Lento (nagyon lassan)

tá - á

26. Largo (nagyon lassan, szélesen)

1. = prima volta = először (ismétléskor kihagyandó)

2. = secunda volta = másodszer (ismétléskor játszandó)

Az eddig tanult hangok:

27. Adagio (nagyon lassan)

28. Hosszú lábú gólya bácsi

29. Árok szélén / Kodály Z.

30. Altató

31. Hej tulipán, tulipán

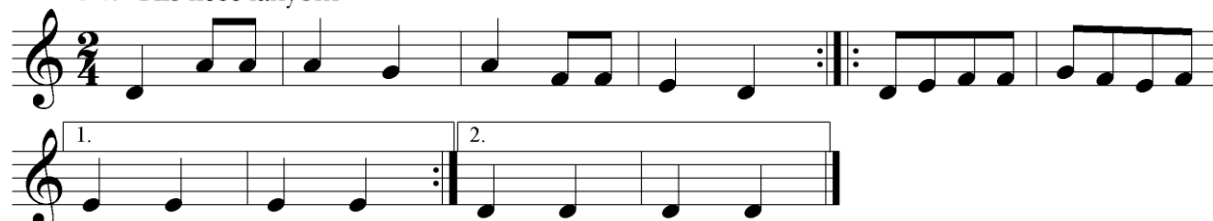
32. Harcsa van a vízben

33. Szegénylegény vagyok én

34. Kis kece lányom

35. Grave (nagyon lassan, súlyosan)

36. Hová mégy, hová mégy

37. Megismerni a kanászt

38. Anyám, édesanyám

39. Megy a kocsí, fut a kocsí / Kodály Z.

40. Két krajcárom volt nékem

41. Összegyűltek az izsapi lányok

42. A kapuban a szekér

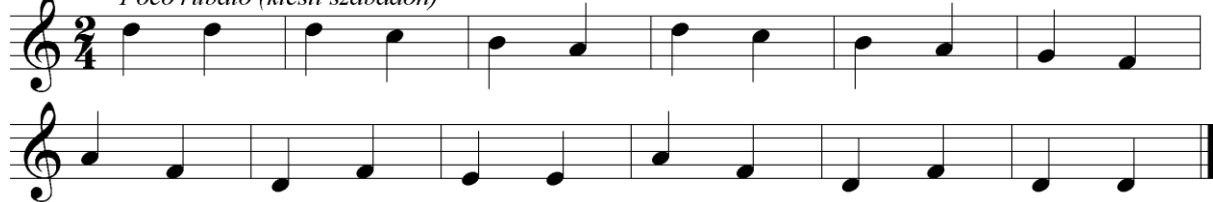

43. Nagy a hó igazán / Kodály Z.

44. Hervadj rózsá, hervadj

Poco rubato (kicsit szabadon)

45. Hull a hó, hull a hó / Kodály Z.

46. Kelj fel, juhász

47. Két szál pünkösdrózsa

48. Az árgyélus kismadár

49. A búzamezőben

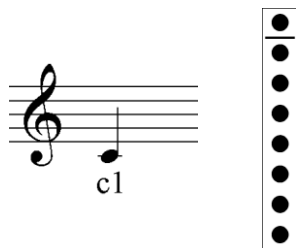

50. Csömödéri faluvégen

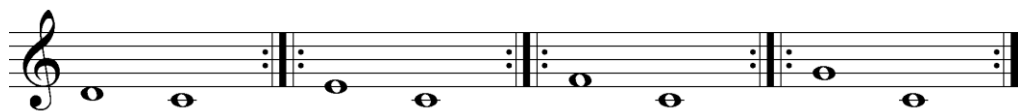

51. Egy kismalac rőf, rőf, rőf / Cseremiszi népdal

A legkényesebb hangok egyike,
nagyon kevés levegő kell hozzá

Gyakoroljuk a hangkapcsolatokat párosával, először nagyon lassan, majd gyorsítva is.

52. Ess, eső, ess

53. Ég a gyertya, ég

54. Gólya, gólya, gilice

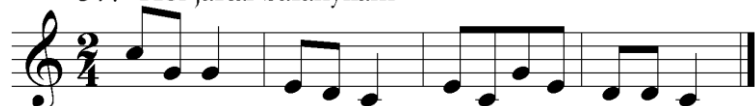
55. Zíbor, zábor

56. Hatan vannak a mi ludaink

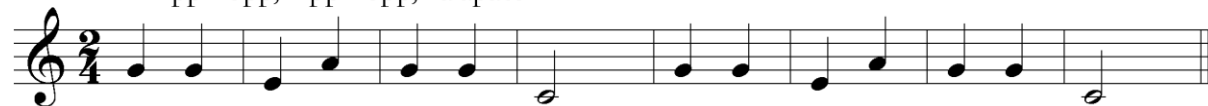
57. Hol jártál báránycám

58. Elindul a gőzös

59. Kipp-kopp, kipp-kopp, kalapács

e2 f2 g2

A félfogás végrehajtásánál a hüvelykujunkat lefele megbillentjük, hogy csak félig takarja a lyukat. Nem kell ténylegesen elmozdítani!

Párosával gyakoroljuk

60. Tüzet viszek, lángot viszek

61. Serkenj fel, kegyes nép

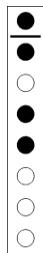
62. Ettem szőlőt, most érik

63. Napfény csillog / Bartók B.

64. Dudás és furulyás

65. Most viszik Danikáné lányát

66. Szélről legeljetelek

Amikor a befogott lyukak nem folytonosan következnek egymás után, akkor *kereszt* - , vagy *villafogásról* beszélünk.

67. Allegretto (gyorsacskán)

68. Andantino (lassacskán)

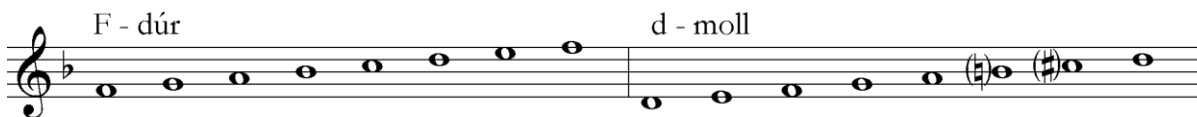
69. Tegnap voltam zabaratni

70. Csizmám kopogó / Kodály Z.

Az 1 b előjegyzés:

Zárójelben a gyakrabban előforduló alkalmi módosítások.

71. A gúnárom elveszett

72. Csinálosi erdőn

73. Virágéknál ég a világ

74. Most érkezünk ez helyre

75. Jaj de pompás fa / Bárdos L.

76. Nád a házam teteje

77. Kirje, kirje, kisdedecske / Fenyőünnep

A 3/4-es ütem $\frac{3}{4} = \overset{>}{\text{♩}} \text{♩} \text{♩}$

$\text{♩} \cdot$ = pontozott félértékű hangjegy, $\text{♩} + \text{♩} + \text{♩}$ tá - á - á. (A pont az előtte álló hangot annak felével nyújtja).

78.

$>$ = marcato, hangsúlyozva

79.

tá - á tá tá - á - á

80. Lo sdegnato, I.szólam, részlet / G.Gastoldi

$\bar{\text{♩}}$ = tenuto, kitartva

A 80.számú gyakorlat első üteme *csonka ütem*, a benne lévő hang pedig *ütemelőző*. Rendszerint ez az érték, és a darab utolsó ütemének együttes értéke tesz ki egy teljes ütemet.

81. La cortigiana, I.szólam, részlet / G.Gastoldi

82. Hej, Vargáné

83. Este van már, csillag van az égen

$\frac{3}{4} + \frac{2}{4}$ = váltakozó ütem. Ha a váltakozás szabályos, mint ebben az esetben, akkor a zenemű elején jelezzük. Ha pedig a váltakozás rendszertelen, az új ütemjelzést mindannyiszor kiírjuk, ahányszor az ütem megváltozik.

A 4/4 – es ütem $\frac{4}{4} = \overset{>}{\bullet} \bullet \bullet \bullet$

○ = egész értékű hangjegy. Szótagolása: tá - á - á - á.

84. Hopp Juliska

85. Motetta, I.szólam, részlet / Palestrina

C = így is jelezzük a $\frac{4}{4}$ - et.

86. Régi dalocska, I.szólam / Neuwach

87. Il prigionero, I.szólam

A szinkópa

A szinkópa hangsúlyeltolódást jelent. Figyeljük meg a következő példát: A második ütem hangsúlya előretolódik, hiszen az értékenyűjtő legato miatt a hangsúly helyén csak tartott hang van, nincs mit hangsúlyozni.

A szinkópa legtöbbször úgy jön létre, hogy négy egyforma hangérték közül a két középső összeolvad.

88. Allegretto

89.

A 86. gyakorlatban a megjegyzett ütemben is tulajdonképpen szinkópa van, az első egység felezve:

Nehezebb amikor a szinkópát nem négy, hanem két ütés alatt kell végrehajtani:

90.

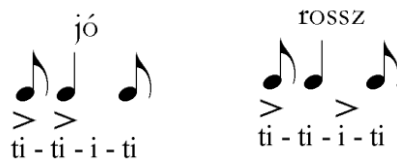
91. Hull a szilva a fáról

92. Virágos kenderem

Elkerülendő a szinkópa játszásánál az a gyakori hiba, hogy az a hely is hangsúlyt kap, ahonnan az előretolódott.

A nyújtott és éles ritmus

Olyankor fordul elő, amikor négy nyolcad közül három olvad össze, és csak egy marad külön.

93.

94.

95.

96.

97. Vadvirágos erdőszélen

98. Most jövök Gyuláról *Fine*

D.C. al Fine

99. Erdő, erdő, erdő

100. Én kis kertem kerteltem

101. Szólj síp, szólj

102. Borsót főztem

103.

Az 1 # előjegyzés

104. Udvaromon jegenyefa

Musical notation for 'Udvaromon jegenyefa' in G major, 4/4 time. It consists of two staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody is written in eighth and quarter notes. The second staff continues the melody and includes a repeat sign at the end.

105. Galliard / Th.Morley

Musical notation for 'Galliard / Th.Morley' in G major, 3/4 time. It consists of four staves of music. The first staff includes the lyrics 'ti-i-i-ti tá' above the notes. The music features a mix of quarter and eighth notes. The second and fourth staves end with repeat signs.

106. El kéne indulni

Musical notation for 'El kéne indulni' in G major, 2/4 time. It consists of two staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The melody is primarily composed of eighth notes. Both staves end with repeat signs.

107. Motetta, I.szólam / P. Martini

Musical notation for 'Motetta, I.szólam / P. Martini' in G major, common time (C). It consists of three staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature. The melody is written in quarter and half notes. The second and third staves continue the melody.

Musical notation for the interval 'esz2 disz2' (E4 to D5) in G major. The notes are E4 (quarter note) and D5 (quarter note). To the right is a vertical fingering diagram with six positions: the first two are open circles, and the last four are solid black circles.

Musical notation for the interval 'fisz2 gesz2' (F#4 to G5) in G major. The notes are F#4 (quarter note) and G5 (quarter note). To the right are three vertical fingering diagrams: the first has one open circle at the top and five solid black circles below; the second has one solid black circle at the top and five open circles below; the third has one solid black circle at the top and five open circles below.

Musical notation for a sequence of notes in G major, common time. The notes are: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), D5 (quarter), E5 (quarter), F#5 (quarter), G5 (quarter), A5 (quarter), B5 (quarter), C6 (quarter), D6 (quarter), E6 (quarter), F#6 (quarter), G6 (quarter).

A 2b előjegyzés

108. A part alatt

109. Hajlik a meggyfa

110. A zöld fenyőfán / Szlovák dallam

111. Dal / Th.Champion

112. Motetta, I.szólam / Palestrina

113. Ej, haj, vadliba

A 2 # előjegyzés

114. Ugyan, édes komámasszony

115. Jaj, de beteg vagyok

116. Zöld erdőben

117. Jaj, de szépen muzsikálnak

118. Ments meg Uram, a gyergyói lakástól

119. Motetta, I.szólam / Palestrina

a2

gisz2 asz2

120. Egy szem búza, faeke / Kodály Z.

121. Ej, haj, vadliba

122. Esik az eső, hajlik a vessző

123. Rakjál tüzet rózsám

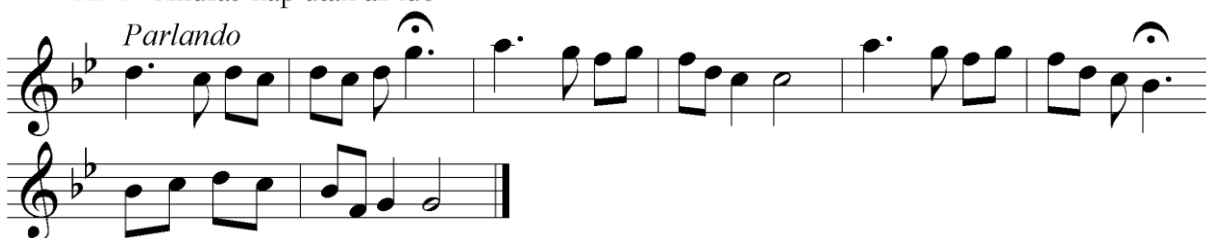
124. Sárgul már a fügefafa levele

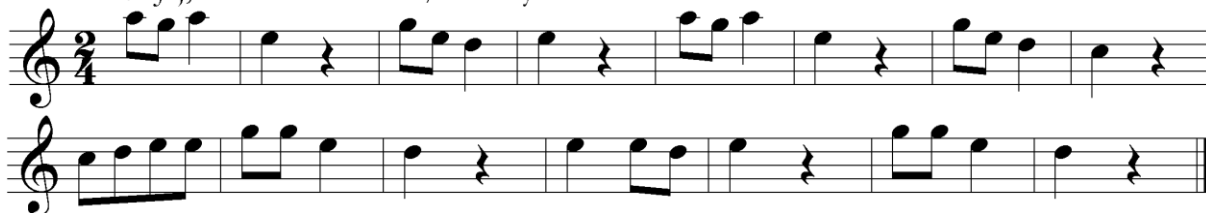
125. Megkötöm lovamat szomorúfűzfához

126. András-nap után az idő

127. Jaj, de árva ez az erdő / Kodály Z.

Hangsorok 2 előjegyzésig

C - dúr á - moll

F - dúr d - moll

G - dúr e - moll

B - dúr g - moll

D - dúr h - moll

A tizenhatod értékű hangjegy

$\text{♪} = \text{♪♪♪♪} = \text{♪♪♪♪} \text{ ti-ri-ri.}$

128. Elment a tyúk vándorolni ti-ri ti ti-ri ti ti ti tá

129. Hidló végén, padló végén

130. Éjen azt álmodtam

ti ti ti-ri ti ti tá ti

131. Este jó, szürkül bé ás

132. Csuvas népdal

133. A "44 hegedűduóból" / Bartók B.

134. Canarie / Joachim van den Hove

A 6/8 – os ütem

$\frac{6}{8} =$ tá-tá-tá, tá-tá-tá

A 6/8 –os ütemben a nyolcadra kell egyet számolni, ezért a nyolcadra ejtjük a *tá* – t. Eszerint a fontosabb ritmusértékek szótagolása a következőképpen alakul:

tá tá - á ti - ti tá - á - á

További ritmusfomulák:

135. A 9.szimfóniából / J.Haydn

Előke

Lejátszása: megfogjuk az első hangot, majd villámgyorsan, kötve, átcsúszunk a főhangra.

136. Ne nézd rózsám, szennyes vagyok

137. Aj, Istenem, hogy búsulok

Musical score for exercise 137, 'Aj, Istenem, hogy búsulok'. It consists of two staves of music in 6/8 time. The melody is written on a treble clef staff, and the accompaniment is on a bass clef staff. The key signature has one flat (B-flat).

138. Villanella, I.szólam / A. Banchieri

Musical score for exercise 138, 'Villanella, I.szólam / A. Banchieri'. It consists of four staves of music in 6/8 time. The top two staves are for the treble clef, and the bottom two are for the bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat).

Néhány népdal az előjegyzések és alkalmi módosítójelek gyakorlására:

139. Ifjúság mint sólyommadár

Musical score for exercise 139, 'Ifjúság mint sólyommadár'. It consists of two staves of music in 4/4 time. The melody is written on a treble clef staff, and the accompaniment is on a bass clef staff. The key signature has one sharp (F-sharp).

140. Imhol kerekedik

Parlando

Musical score for exercise 140, 'Imhol kerekedik'. It consists of one staff of music in 4/4 time, marked 'Parlando'. The melody is written on a treble clef staff. The key signature has one sharp (F-sharp).

141. Jaj, de szépen cseng a lapi

Musical score for exercise 141, 'Jaj, de szépen cseng a lapi'. It consists of four staves of music in common time (C). The top two staves are for the treble clef, and the bottom two are for the bass clef. The key signature has one sharp (F-sharp).

142. Száraz dió, ropogtató

Musical score for 'Száraz dió, ropogtató' in 2/4 time, key of B-flat major. It consists of two staves. The melody is in the upper staff, and the accompaniment is in the lower staff. The piece ends with a double bar line.

143. Arról alul

Musical score for 'Arról alul' in 4/4 time, key of B-flat major. It consists of two staves. The melody is in the upper staff, and the accompaniment is in the lower staff. The piece ends with a double bar line.

144. A tavaszi szép időnek

Musical score for 'A tavaszi szép időnek' in 4/4 time, key of B-flat major. It consists of two staves. The upper staff is marked *Rubato*. The melody is in the upper staff, and the accompaniment is in the lower staff. The piece ends with a double bar line.

145. Jó gazdasszony vagyok én

Musical score for 'Jó gazdasszony vagyok én' in 2/4 time, key of D major. It consists of two staves. The melody is in the upper staff, and the accompaniment is in the lower staff. The piece ends with a double bar line.

146. Lányok ülnek a toronyban

Musical score for 'Lányok ülnek a toronyban' in 2/4 time, key of B-flat major. It consists of two staves. The melody is in the upper staff, and the accompaniment is in the lower staff. The piece ends with a double bar line.

147. Láttál-e valaha

Musical score for 'Láttál-e valaha' in 2/4 time, key of D major. It consists of two staves. The melody is in the upper staff, and the accompaniment is in the lower staff. The piece ends with a double bar line.

148. Aki szép lányt akar venni

Musical score for 'Aki szép lányt akar venni' in 3/4 time, key of B-flat major. It consists of two staves. The melody is in the upper staff, and the accompaniment is in the lower staff. The piece ends with a double bar line.

Egy dallam többféle hangmagasságban.

150. Hidló végén

The image shows a musical score for the piece 'Hidló végén' in nine different keys, labeled a through i. Each staff is in 2/4 time and contains two measures of music, each with a first and second ending. The keys are: a (C major), b (D major), c (E major), d (F major), e (G major), f (A major), g (B major), h (C minor), and i (D minor). The melody is a simple, folk-like tune consisting of eighth and quarter notes.

A legato játékmód

Ha két, vagy több különböző magasságú hang kötőívvel össze van kötve, azt *legato* (kötve)játsszuk. Ez azt jelenti, hogy ezeket a hangokat *egy*, folyamatos befújással kell végigjátszani.

A furulyán bizonyos hangkapcsolatokat igen könnyen, másokat ezekhez viszonyítva összehasonlíthatatlanul nehezebben lehet legato játszani. Általában két villafogású hang legato játéka elég nehéz. A legato gyakorlására a hangsorok (skálák) nagyon alkalmasak

A musical staff in treble clef showing a scale of notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The notes are connected by a slur, illustrating the concept of legato playing.

Példák a legato játékmód gyakorlására:

a,

b,

c,

Ezek a gyakorlatok játszhatók más hangsorok megfelelő hangjaival is.

A staccato játékmód

Staccato = röviden, szaggatottan. Jelzése:

A staccato jelzéssel ellátott hang általában felére rövidül:

Gyakoroljuk a fenti gyakorlatot staccato is.

A furulyacsalád további négy tagja

Sopranino A szopránfurulya 4 hanggal magasabb változata. Hangjainak fogása: Fogástáblázat: 1.sor.

Alt A szopránfurulyánál 5 hanggal lennebb hangzó hangszer. Fogástáblázat 1.vagy 3.sor.

Tenor A szopránfurulyának egy oktávval mélyebbi változata. Fogástáblázat 2.sor.

Basszus Az altfurulyának egy oktávval mélyebbi változata. Fogástáblázat 4.sor.

A furulyacsalád sopranino, alt és basszus tagját sokszor úgynevezett transzponáló hangszerként használjuk. Ezt azért tesszük, hogy a már megtanult fogáshoz ne kelljen még három, más kottaképet megtanulni, mégis könnyedén tudjunk játszani ezeken a hangszeren.

Az eljárás mindössze annyi, hogy a kiinduló hangszer szólamának hangjai helyébe a (már megtanult) szopránfurulya hangjait írjuk. A kapott kottát úgy játszuk a megfelelő hangszerrel, mintha szopránfurulyát tartanánk a kezünkben, a hangzás meg fog egyezni az eredeti kotta által előírttal. (Ügyelni kell az esetleges előjegyzés, alkalmi módosítás megfelelően pontos átírására !!!).

Egy példa az átíráshoz (transzponáláshoz) :

Alt kotta:

átírt szólam

A kulcs alatti ötössel jelezzük, hogy a hangzás öt hanggal mélyebb. A jelen kötet az eképpen már átírt altszólamokat mellékletként tartalmazza.

II.Rész. Darabok a tanultak gyakorlására

Hangszerösszeállítás

SS 1-27, 41-45

SA 28-35, 46

SSA 36, 37, 47-50

SAT 38-40

Az alt szólamok legtöbbje játszható tenorfurulyán.

♩ = 76 1. Szólj síp, szólj

Two systems of musical notation for a song. Each system consists of a vocal line (S) and a piano accompaniment line (S). The first system shows the vocal line starting with a rest, followed by a melodic line. The piano accompaniment consists of a steady bass line. The second system continues the vocal melody with some phrasing slurs and the piano accompaniment.

♩ = 112 2. Hej, a sályi piacon

Two systems of musical notation for a song. Each system consists of a vocal line (S) and a piano accompaniment line (S). The first system shows the vocal line with a melodic line and accents. The piano accompaniment features a bass line with some chromaticism. The second system continues the vocal melody and piano accompaniment.

♩ = 120 3. Kék selyemkendő zöld selyem rojtja

Two systems of musical notation for a song. Each system consists of a vocal line (S) and a piano accompaniment line (S). The first system shows the vocal line with a melodic line. The piano accompaniment consists of a steady bass line. The second system continues the vocal melody and piano accompaniment.

♩ = 68 4. Fekete kenyeret hajnalban sütöttem

Two systems of musical notation for a song. Each system consists of a vocal line (S) and a piano accompaniment line (S). The first system shows the vocal line with a melodic line. The piano accompaniment consists of a steady bass line. The second system continues the vocal melody and piano accompaniment.

♩ = 104 5. Méz, méz, méz

Two systems of musical notation for the song '5. Méz, méz, méz'. Each system consists of two staves, both labeled 'S' for Soprano. The first system shows the vocal line with a treble clef and a 2/4 time signature. The second system shows the piano accompaniment with a treble clef and a 2/4 time signature. The music is in a major key and features a simple melody with a steady accompaniment.

♩ = 104 6. Iglice szívem, iglice

Two systems of musical notation for the song '6. Iglice szívem, iglice'. Each system consists of two staves, both labeled 'S' for Soprano. The first system shows the vocal line with a treble clef and a 2/4 time signature. The second system shows the piano accompaniment with a treble clef and a 2/4 time signature. The music is in a major key and features a simple melody with a steady accompaniment.

♩ = 60 7. Én kis kertem kerteltem

Two systems of musical notation for the song '7. Én kis kertem kerteltem'. Each system consists of two staves, both labeled 'S' for Soprano. The first system shows the vocal line with a treble clef and a 2/4 time signature. The second system shows the piano accompaniment with a treble clef and a 2/4 time signature. The music is in a major key and features a simple melody with a steady accompaniment.

♩ = 128

8. Tormás ember

The score for '8. Tormás ember' is in 2/4 time with a tempo of 128. It features two vocal parts (Soprano and Alto) and a piano accompaniment. The vocal lines consist of rhythmic patterns of eighth and sixteenth notes, with some rests. The piano accompaniment provides a steady accompaniment with similar rhythmic motifs. The piece concludes with a double bar line.

♩ = 104

9. Quodlibet (Körtéfa, Csillag Boris)

The score for '9. Quodlibet (Körtéfa, Csillag Boris)' is in 2/4 time with a tempo of 104. It features two vocal parts (Soprano and Alto) and a piano accompaniment. The vocal lines are more melodic and include some rests. The piano accompaniment is more active, with frequent sixteenth-note patterns. A dynamic marking of *f* (forte) is present above the piano part. The piece concludes with a double bar line.

♩ = 60 10. Mit mos, mit mos levél Katicája

Two vocal staves (Soprano and Alto) and a piano accompaniment. The tempo is marked as ♩ = 60. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The piano part features a rhythmic accompaniment of eighth notes.

♩ = 64 11. Csúszós talaj (Kendő, elejtő)

Two vocal staves (Soprano and Alto) and a piano accompaniment. The tempo is marked as ♩ = 64. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The piano part features a rhythmic accompaniment of eighth notes.

♩ = 104 12. Bársony ibolyácska

Two vocal staves (Soprano and Alto) and a piano accompaniment. The tempo is marked as ♩ = 104. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The piano part features a rhythmic accompaniment of eighth notes.

♩ = 96 13. Hová mégy te kis nyulacska

Two staves of music in 2/4 time. The upper staff is marked 'S' and contains a vocal line with a melody of eighth and quarter notes. The lower staff is also marked 'S' and contains a piano accompaniment of eighth notes.

♩ = 56 14. Anyám, édesanyám

Two staves of music in 4/4 time. The upper staff is marked 'S' and contains a vocal line with a melody of quarter and eighth notes. The lower staff is also marked 'S' and contains a piano accompaniment of eighth notes.

rit.

Two staves of music in 4/4 time. The upper staff contains a vocal line with a long note marked 'rit.' (ritardando). The lower staff contains a piano accompaniment of eighth notes.

♩ = 64 15. Hol jársz, hová mégy, Erzsébet asszony

Two staves of music in 2/4 time. The upper staff is marked 'S' and contains a vocal line with a melody of quarter notes. The lower staff is also marked 'S' and contains a piano accompaniment of quarter notes.

Two staves of music in 2/4 time. The upper staff contains a vocal line with a melody of quarter notes. The lower staff contains a piano accompaniment of quarter notes.

Two staves of music in 2/4 time. The upper staff contains a vocal line with a melody of quarter notes. The lower staff contains a piano accompaniment of quarter notes.

♩ = 114 16. Hopp, mókuska, mókuska

The score for 'Hopp, mókuska, mókuska' is in 2/4 time with a tempo of 114. It features two vocal parts (Soprano and Alto) and a piano accompaniment. The vocal lines consist of rhythmic eighth-note patterns with some accidentals. The piano accompaniment provides a steady eighth-note accompaniment.

♩ = 110 17. Hosszú lábú gólya bácsi

The score for 'Hosszú lábú gólya bácsi' is in 2/4 time with a tempo of 110. It features two vocal parts (Soprano and Alto) and a piano accompaniment. The vocal lines are characterized by a steady eighth-note melody. The piano accompaniment consists of a simple eighth-note accompaniment.

♩ = 106 18. Faragószék nótája

The score for 'Faragószék nótája' is in 2/4 time with a tempo of 106. It features two vocal parts (Soprano and Alto) and a piano accompaniment. The vocal lines have a rhythmic eighth-note melody. The piano accompaniment includes a steady eighth-note accompaniment with some syncopation.

19. Elmúlt a rövid farsang

♩ = 116

Musical score for '19. Elmúlt a rövid farsang' in 2/4 time. The score consists of three systems. The first system has two vocal staves (S) and a piano accompaniment. The second system continues the piano accompaniment. The third system concludes the piece with a double bar line. The key signature is one flat (B-flat), and the tempo is marked as quarter note = 116.

20. Dobi, dobi hátát

♩ = 116

Musical score for '20. Dobi, dobi hátát' in 2/4 time. The score consists of three systems. The first system has two vocal staves (S) and a piano accompaniment. The second system continues the piano accompaniment. The third system concludes the piece with a double bar line. The key signature is one flat (B-flat), and the tempo is marked as quarter note = 116.

♩ = 100 21. Hej, szénája, szénája

This musical score is for the piece '21. Hej, szénája, szénája'. It is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked as quarter note = 100. The score consists of three systems. The first system has two vocal staves (Soprano and Alto) and a piano accompaniment. The second system continues the vocal and piano parts. The third system concludes the piece with a double bar line.

♩ = 80 22. Mért jöttetek vidékiek

This musical score is for the piece '22. Mért jöttetek vidékiek'. It is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked as quarter note = 80. The score consists of three systems. The first system has two vocal staves (Soprano and Alto) and a piano accompaniment. The second system includes a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking. The third system concludes the piece with a double bar line.

♩ = 120 23. Lépcsők (Hej, vára, vára)

The musical score is written in 2/4 time with a tempo of 120 beats per minute. It consists of six systems of staves. The first system features two vocal staves (Soprano and Alto) and a piano accompaniment. The piano part includes a right-hand melody with eighth-note patterns and a left-hand accompaniment with quarter and eighth notes. The key signature changes from C major to B-flat major in the second system. The score continues with piano accompaniment in the remaining systems, showing various rhythmic patterns and melodic lines.

Musical score for the first system, featuring a vocal line and a piano accompaniment line.

♩ = 76 24. Kis kacsá fürdik

Musical score for the second system, including vocal parts labeled 'S' and piano accompaniment.

Musical score for the third system, including vocal parts and piano accompaniment.

Da Capo al \oplus
poi Coda Coda

Musical score for the fourth system, including vocal parts and piano accompaniment.

♩ = 60 25. Visszhang

Musical score for the fifth system, including vocal parts labeled 'S' and piano accompaniment.

p

Musical score for the sixth system, including vocal parts and piano accompaniment.

rit.

♩ = 80 26. Moderato

S

s

♩ = 72 27. Koszorú, koszorú

S

s

28. Madárka, madárka

Musical score for 'Madárka, madárka' in 2/4 time. The score is written for Soprano (S) and Alto (A) voices. The melody is simple and consists of eighth and quarter notes. The key signature has one flat (B-flat).

Musical score for 'Kinyílt a rózsa' in 2/4 time. The score is written for Soprano (S) and Alto (A) voices. The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. The key signature has one flat (B-flat).

29. Kinyílt a rózsa

Musical score for 'Kinyílt a rózsa' in 2/4 time. The score is written for Soprano (S) and Alto (A) voices. The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. The key signature has one flat (B-flat).

30. Összegyűltek az izsapi lányok

Musical score for 'Összegyűltek az izsapi lányok' in 2/4 time. The score is written for Soprano (S) and Alto (A) voices. The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. The key signature has one flat (B-flat).

31. Kicsi vagyok én

Musical score for 'Kicsi vagyok én' in 2/4 time. The score is written for Soprano (S) and Alto (A) voices. The melody is simple and consists of quarter and eighth notes. The key signature has one flat (B-flat).

32. Szegénylegény vagyok én

33. Jobb is volna, szebb is volna

34. Dunaparton van egy malom

35. Hol lakik kend, hugomasszony

Musical score for '35. Hol lakik kend, hugomasszony'. It features two systems of staves. The first system has a Soprano (S) and Alto (A) vocal line. The second system has two piano accompaniment staves. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The piece includes first and second endings.

36. Elmegyek, elmegyek

Musical score for '36. Elmegyek, elmegyek'. It features two systems of staves. The first system has a Soprano (S) and Alto (A) vocal line. The second system has two piano accompaniment staves. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The piece includes first and second endings.

37. Elment, elment a vén öreg

Musical score for '37. Elment, elment a vén öreg'. It features two systems of staves. The first system has a Soprano (S) and Alto (A) vocal line. The second system has two piano accompaniment staves. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The piece includes first and second endings.

Két Somogy - megyei népdal

38. Isten hozzád szülöttem föld / Somogyszob

S $\bullet = 52$

S
A
T

rit.

39. Félre tőlem búbanat / Kaposfüred, Somogy megye

$\text{♩} = 130$

S
A
T

40. Érik a szőlő

The musical score is written for Soprano (S), Alto (A), and Tenor (T) voices, and piano accompaniment. It is in 2/4 time and consists of seven systems of music. The first system shows the vocal parts with rests, while the piano accompaniment begins. The second system continues the vocal lines. The third system shows the piano accompaniment with a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. The fourth system includes the instruction *ossia.* above the piano accompaniment. The fifth system is marked *dolce* and features a long melodic line in the piano right hand. The sixth system is marked *energico* and includes the instruction *rit.* above the piano right hand. The seventh system is marked *a tempo* and concludes the piece with a double bar line.

Darabok Karácsonyra

41. Csendes éj

Two staves of music for Soprano (S) and Alto (S) voices. The time signature is 3/4. The melody is simple and calm, with a key signature of one flat (B-flat).

Piano accompaniment for 'Csendes éj'. It consists of two staves in treble clef, 3/4 time, with a key signature of one flat. The accompaniment features a steady eighth-note bass line and a more active treble line.

Continuation of the piano accompaniment for 'Csendes éj'. It features a long, flowing melodic line in the treble clef and a supporting bass line in the bass clef, both in 3/4 time with a key signature of one flat.

42. A kis Jézus megszületett

Two staves of music for Soprano (S) and Alto (S) voices. The time signature is 2/4. The melody is more rhythmic and cheerful than the previous piece, with a key signature of one flat.

Piano accompaniment for 'A kis Jézus megszületett'. It consists of two staves in treble clef, 2/4 time, with a key signature of one flat. The accompaniment features a rhythmic eighth-note pattern in the bass line and a more active treble line.

43. Szent Karácsony éjszakája

Two staves of music for Soprano (S) and Alto (S). The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. The music consists of two phrases, each with a repeat sign. The first phrase is in the key of B-flat major, and the second phrase is in the key of B-flat minor.

44. Mennyből az angyal

Two staves of music for Soprano (S) and Alto (S). The key signature is C major and the time signature is common time (C). The music consists of two phrases, each with a repeat sign.

Two staves of music for Soprano (S) and Alto (S). The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is common time (C). The music consists of two phrases, each with a repeat sign.

45. Ó gyönyörűszip titokzatos éj

Two staves of music for Soprano (S) and Alto (S). The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 4/4. The music consists of two phrases, each with a repeat sign.

Two staves of music for Soprano (S) and Alto (S). The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 4/4. The music consists of two phrases, each with a repeat sign.

46. Kirje, kirje, kisededecske

Musical score for '46. Kirje, kirje, kisededecske'. The score is in 2/4 time and B-flat major. It features two vocal parts, Soprano (S) and Alto (A), and a piano accompaniment. The vocal parts are marked *p* (piano) and *mf* (mezzo-forte). The piano accompaniment consists of two staves, with the upper staff marked *mf* and the lower staff marked *p*. The piece concludes with a double bar line.

47. Mennyből az angyal

Musical score for '47. Mennyből az angyal'. The score is in 4/4 time and B-flat major. It features two vocal parts, Soprano (S) and Alto (A), and a piano accompaniment. The vocal parts are marked *p* (piano). The piano accompaniment consists of two staves. The piece concludes with a double bar line and a circled 'e' symbol at the end of the lower staff.

48. Ó, gyönyörűszép titokzatos éj

Musical score for 'Ó, gyönyörűszép titokzatos éj' in 4/4 time, B-flat major. The score is arranged for Soprano (S) and Alto (A) voices and piano accompaniment. The vocal parts feature a melody with a mix of eighth and quarter notes, while the piano accompaniment provides a steady harmonic and rhythmic foundation with eighth-note patterns.

49. Elindult Mária

Musical score for 'Elindult Mária' in 3/4 time, B-flat major. The score is arranged for Soprano (S) and Alto (A) voices and piano accompaniment. The vocal parts have a more melodic and flowing character with a mix of quarter and eighth notes. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line.

50. Csendes éj

Musical score for 'Csendes éj' in 3/4 time, B-flat major. The score is arranged for Soprano (S) and Alto (A) voices and piano accompaniment. The vocal parts are characterized by a slower, more contemplative melody with a mix of quarter and half notes. The piano accompaniment is sparse and features a steady eighth-note bass line. There are some decorative elements like dashed circles around notes in the piano part.

Melléklet

A transzponált alt szólamok

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

46.

Two staves of musical notation. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). It contains two measures of music. The second staff continues the melody and includes a sharp sign (#) on the second line of the second measure.

47.

Two staves of musical notation. The first staff is in 4/4 time and contains two measures. The second staff continues the melody and includes a sharp sign (#) on the second line of the second measure and a circled '6' below the final note.

48.

Two staves of musical notation. The first staff is in 4/4 time and contains two measures. The second staff continues the melody and includes a sharp sign (#) on the second line of the second measure. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

49.

A single staff of musical notation in 3/4 time, containing one measure of music.

47.

Three staves of musical notation in 3/4 time. The first staff contains one measure. The second and third staves continue the melody. The second staff includes a sharp sign (#) on the second line of the second measure. The piece concludes with a double bar line.